

NOVEMBER 2022

MILANG

Treffneri Gümnaasiumi koolileht aastast 1926

Minu aeg on ka oluline!

Sireli Sildnik, peatoimetaja, C21

Kas olete tundnud, et aeg liigub sel aastal kuidagi eriti kiiresti? Te pole ainsad, sest nende kahe koolikuu jooksul olen jõllitanud iga nädala alguses oma märkmikulehti ja mõelnud: „Kuidas ma küll jõuan?“. Sekund hiljem on nädal möödas, suurem osa koormast kergendatud, kuid järsku peatuvad mu silmad juba järgmise nädala sissekandel, kus ülesannete kuhi on eelmise nädalaga võrreldes kolmekordistunud. Isegi õpetajad tunevad, et nad on ajahätta jäämas ja tavapärane 24-tunnine ööpäev võiks olla 48-tunnine.

Me kõik jookseme ajaga võidu, mitte kunagi temast ees või kõrval. Iga kord see sama tunne, nagu jookseks esi-

mest korda kehalises kasvatuses 2,1 kilomeetrit. Sellest hoolimata aeg ei oota Sind nagu isiklik autojuht, vaid väljub plaanikohaselt nagu lennuk, rong või buss. Finišijooneks on see viimane arvestus, mis tundub sama hirmus kui esimene. Vahe on selles, et jõuvarud on juba raugemas ja uus periood ootab ukse taga ega tööta tulla lihtsam.

Kallid lugejad, just praegu on teie käte vahel Miilang – palun seistage hetkeks ja võtke aega, et vaadata tagasi sündmuste rohkele sügisele Treffneris. Hingake, lugege, jälgige enda ümber toimuvat ja võibolla avaneb teile ühelt leheküljelt uus vaatenurk, mis toob hingerahu!

ÕNNITLEME!

Ketlin Taidre 14. september	Margit Augla 19. oktoober
Madli Nuut 15. september	Eha Paabo 19. oktoober
Anett Pullerits 23. september	Heivo Kikkatalo 24. oktoober
Aino Saar 23. september	Kaia-Riin Rohtmaa 2. november
D. Kristina Raave 26. september	Joana Jögela 4. november
Tiina Pluum 7. oktoober	Ljubov Titova 17. november
Kuno Piilbaum 8. oktoober	Monika Piirimäe 26. november

TOIMETUS
Anette Ama Ats-Artur Ploomipuu Eliise Kolsar Helen Loot Iris Tõnismaa Juhan Martten Kull Kädi Rõõmus Madli Maran Magnus Puija Marta Näripä Miia Isabel Anipai Natalie Uemaa Sireli Sildnik Triinu Aru Tuuli Kärt Tammaru
KEELETOIMETUS
Andra Tuurmaa Anette Ama Ats-Artur Ploomipuu Jaan Artur Viirsalu Karin Pärtelpoeg Markus Kaur Marta Näripä Sireli Sildnik Triinu Aru
PEATOIMETAJAD
Sireli Sildnik Iris Tõnismaa

HUGO KIIDAB...
suvel välja puhanud õpilasi, õpetajaid ja kooli töötajaid.
MAURUS LAIDAB...
e-õppepäevast kõrvalehiilinud õpilasi.
JUHENDAJA
Age Salo
KAANEPIILT
Miia Isabel Anipai
KÜLJENDUS
Markus Kaur Maia Serv Jaan Artur Viirsalu Kädi Rõõmus
FOTOGRAAFID
Tuuli Kärt Tammaru Triinu Aru Mete Otstavel Heidi Tõnisson Miia Isabel Anipai Kädi Rõõmus Elenor Tõrva Heidi Tõnnisson

SISUKORD
3 Uus kursus Treffneris: enesehoolivus Karen Viira, C22; Helen Loot, C22
4 Miilang küsib, rebane vastab Sireli Sildnik, C21; Iris Tõnismaa, C21
8 Suvel Soolikaid korjamas Marta Näripä, C21
10 Futurismist siin ja seal Juhan Martten Kull, D21
12 Teodor Ruusi näitus „Pärastlõunane tee“ Miia Isabel Anipai, A21
13 Kohvikute õhtu tuleb taas! Madli Maran, C21
13 Miks nii külm? ehk Treffneri iidse probleemi tagamaad Tuuli Kärt Tammaru, C20
14 Tõusva tähe Maara Parhomenko edukuse võti Triinu Aru, E20
16 Taaskasuta, taasarmasta ja taasrebasta! Anette Ama, E21
17 „Kus laulavad langustid“ Eliise Kolsar, E22
18 Jalad maast lahti, sest jumal kutsub teid rebastepäeva radadele Sireli Sildnik, C21
20 Eriti pidulik õpetajate päev Triinu Aru, E20
21 Neli teesi vaimse tervise hoidmise võimalustest ehk kuidas Treffneris ellu jääda Magnus Puija, E22
22 Taaselustagem keeleeuendus! Ats-Artur Ploomipuu, E22
22 Kuidas mõista idioote? Natalie Uemaa, C22
23 Nullkulu või nulltulu? Iris Tõnismaa, C21
24 Õpetajate tsitaadid Miia Isabel Anipai, Kirke Karolin Tark, Jaan Artur Viirsalu, Markus Kaur

Uus kursus Treffneris: enesehoolivus

Karen Viira, C22
Helen Loot, C22

Septembri alguses avastasid kõik kümnendikud, et kolmapäeviti viienda tunni ajal on neil tunniplaanis tund, mis kannab enesehoolivuse nime. Novembriks on rebased ilmselt juba aru saanud, mida see endast kujutab ning sellest enda arvamusegi kujundanud, kuid nüüd ülejäänud kooliperele – millise kursusega on tegu ning milleks see loodi?

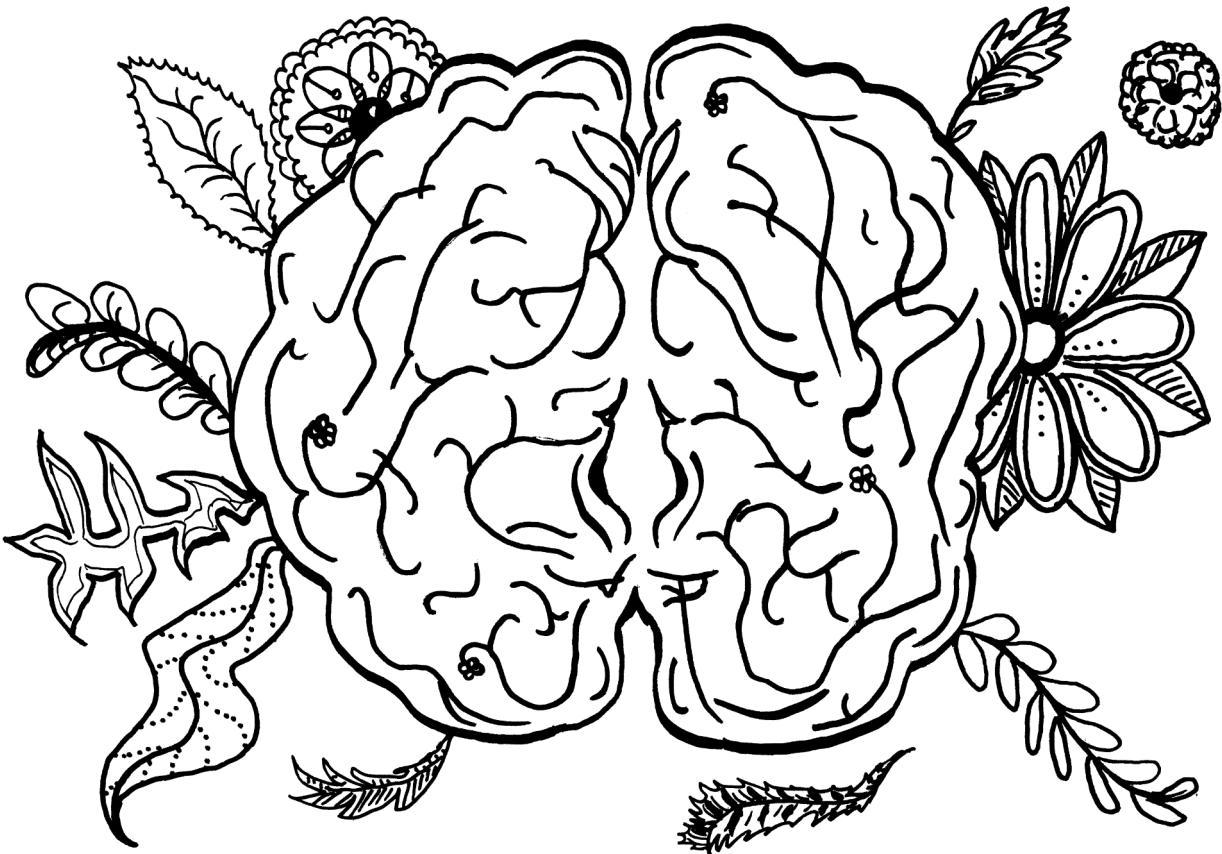
Enesehoolivuse kursusel käivad koradamööda rääkimas koolipsühholoog, õpilasnõustaja ning kooliõde. Juba on käsitletud elulisi probleeme alates suhete hoidmisest lähisuhtevägivalla ning identiteedini. Kuid siiski – milleks ühele treffneristile see kõik?

Sellele küsimusele vastab meie õpilasnõustaja Madli Nuut: „Enesehoolivuse kursus sai loodud mõttega toetada 2020. aastatel oluliseks kujunenud

pädevusi. Kuidas selles pöörases maailmas, kus üks kriis ajab teist taga, ning üha kasvavas infokülluses tagada enda emotsionaalne heaolu. Oleme vahest väsinud ja kurnatud ning kes meist näiteks ei oleks haiget saanud mõne sõna tõttu või kaaslase käitumise pärast? See võib muuta meie enesetunde halvaks ning panna meid tundma mitte piisavana. Enesehoolivus aitab rasketel hetkedel jääda tasakaalukaks ja vajadusel end kritiseerimise asemel innustada. Koheldes iseennast nagu kohtleksime enda sõpra, oleme vastupidavamad ja õnnelikumad inimesed.

Enesehoolivuse ja teadveloleku (inglise keeles *mindfulness*) kursused on terves maailmas üha populaarsemaks muutunud ja annavad vajaliku oskustepagasi igas vanuses inimestele. Mida nooremalt inimesed sellise mõtteviisiga tutvust teevad, seda parem.

Illustratsioon: Emma Maria Larm

Miilang küsib, rebane vastab

Kristi Pihlak, A22

Kust kandist tuled?

Tulen Tallinnast.

Mis on Treffneri ja Sinu põhikooli erinevused?

Treffneri vatsudes on roheline seep, aga põhikoolis oli kollane. Treffi toatemperatuur on paar kraadi jahedam ning uus klass on täpselt kaks korda suurem ja selle võrra ka kaks korda nunnum.

Mis on olnud kõige meelde jäävam mälestus esimesest perioodist uue klassiga?

Väga *basic* vastus, aga rebaste ristimine. Eriti erksalt on mees latikas ning muidugi võitja väljakuulutamise. Pigem just see armas kallistushetk klassiga peale võitjaklassi välja kuulutamist. Isegi kui me ei võitnud, oleme kogemuse võrra rikkamad ja lähedased. Aga tegelikult iga argipäev A22-ga on meelde jääv mälestus.

Mis Sa teeksid, kui kohtuksid Hugo Treffneri vaimuga?

Kumardaksin alandlikult, pakuksin talle Pealinna kooki ja küsiks, kas tema haldab Treffipihhi.

Nimeta midagi enda kohta, mida keegi ei tea või ei usu?

Mul on loomulikud lokid, tegemist pole *perm'i* ega parukaga. Tihti aetakse mu juuksed segamini ka pruunide kiirnuudlitega.

Nimeta toit, mille Sa ei saa elada?

Treffi koolitoit, sest selles on täpselt õige kogus kiudaineid.

Ootused versus reaalsus: esimene arvestus?

Ootused olid, et arvestused on lihtsamad. Reaalsus oli, et on raskemad. Mul oli mata arvestus MA1, mis minu kui reaallika jaoks peaks pigem olema nagu MinuArmastus1, aga 90 minutit möödus oodatust kiiremini. Lahendasin ruutvõrrandit tiba liiga kaua, asendusvõtte asemel kasutasin vist masendusvõtet. Aga pole hullu, elu läheb edasi.

Millega tegeled väljaspool kooli?

Kiirkõnnin mööda Tartut ja eksin suht tihti ära. Arvutan iga võimaliku asja absoluutset piirviga ja eeskujuliku A22 õpilasena krõmpsutan Milka šokolaadi. Lisaks nunnutan oma koeri ja tegelen koerte *agility*'ga. Veerandi kohaga *gym rat* olen ka.

Kui Sa oleksid loom, siis mis loom Sa oleksid?

Oleksin veesiga ehk kapibaara, sest me oleme välimuselt äravahetamiseni sarnased ja meil on suhteliselt samad eluviisid (mõlemad sööme öösiti ning oleme sotsiaalsed).

Mis juhtub aastal 2050?

Aastal 2050 olen ma 44aastane ja loodetavasti on mul siis Treffner lõpetatud. Selleks ajaks on ilmselt kooli vatsudes nagid üleval ning Treffner on endiselt Eesti parim gümnaasium.

Millisest õpetajast oli Sul kindel ettekujutus, aga ta osutus hoopis teistsuguseks?

Hildebrandt on oodatust naljakam.

Kui palju teadsid Treffnerist enne, kui siia tulid?

Pigem palju, sest *stalkisin* klasside instasid.

Mille poolest on sinu klass eriline?

Meil on äärmusest äärmuseni inimesi ehk klassis on esindatud mitmeid erinevaid valdkondi, aga nagu füüsika õpetaja Agnes Vask ütleb: „Vastandid tõmbuvadki!”

**Sireli Sildnik, C21
Iris Tõnismäe, C21**

Mati Mansberg, B22

Kust kandist tuled?

Varasemalt käisin Johannes Voldemar Veski nimelises Maarja-Magdaleena põhikoolis.

Mis on Treffneri ja Sinu põhikooli erinevused?

Ma kindlasti pole harjunud sellega, et korraga käib nii palju õpilasi ühes koolis, sest põhikoolis oli kooli peale kokku umbes 70 õpilast. Kooli tempo on ka täiesti erinev, pigem kiirem, kuid olen sellega enamjaolt juba praeguseks harjunud.

Mis on olnud kõige meelde jäävam mälestus esimesest perioodist uue klassiga?

Kõige loogilisem ja ainuõige vastus on rebaste ristimine. See päev jääb kindlasti terveks eluks meelde. Eriti see aeg kui laval tantsisime kui ka enne esinemist üksteise ergutamine. Isegi kui õhtused tantsukava harjutamised viisid meie kannatuse piiri peale, tekitades vahetevahel ka vaidlusi, siis tundsin, et enne esinemist olime kõik lähedasemaks saanud. Üleüldiselt ütlesin, et oleme üks kokkuhoidvamaid klasse meie lennus.

Kas jäite oma tantsukavaga rahule?

Kindlasti jäime, isegi kui kõik ei läinud plaanipäraselt. Totaalselt untsu muidugi ei läinud, mõned osad jäid hiljaks ja mõned inimesed ei osanud õigel ajal lavale tulla, aga see käib ilmselt esinemisega kaasas.

Nimeta midagi enda kohta, mida keegi ei tea või ei usu?

Mul oli viiendas klassis lilla kukehari. Mingi hetk lasin juuksed isegi siniseks värvida.

Millega tegeled väljaspool kooli?

Kuna ma elan linnast väljas, siis suur osa õhtust on see, kui ma ootan koju minekut või sõidan koju. Muidu mängin kooli kõrvalt jalgpalli ning üleüldse tegelen spordiga.

Mis Sa teeksid, kui kohtuksid Hugo Treffneri vaimuga?

Teeksin temaga koos pildi, et mind ei peetaks segaseks.

Ootused versus reaalsus: esimene arvestus?

Ma valmistusin kõige hullemaks, seega reaalsuses ei olnud asi nii karm kui eeldasin. Ilmselt kõige rohkem hirmutas mind töö maht ehk see, kui palju võib ühes töös küsida.

Kui Sa oleksid loom, siis mis loom Sa oleksid?

Ma oleksin kass, sest kassid saavad päev otsa päikese käes lamada.

Mis juhtub aastal 2050?

Ma saan aastal 2050 Eesti noorimaks presidendiks ning teen Hugo Treffnerist üle-eestilise gümnaasiumi.

Kui palju teadsid Treffnerist enne, kui siia tulid?

Kui aus olla, siis tuln siia kooli ettevalmistamata ehk mul ei olnud väga suuri teadmisi Treffnerist. Suurem osa informatsiooni tuli tuttavatelt, kes siin koolis hetkel käivad.

Milline on sinu klass?

Meie klass on parim klass meie lennus ja kui me poleks lippu ebaausa võttega ära kaotanud, oleksime ristimise võitnud.

Mia Merili Laisaar, C22

Kirke Karolin Tark, C22

Kust koolist tulete?

MIA: Tulen Tartu Tamme koolist.

KIRKE: Tulen Põlva koolist.

Mis on Treffneri ja Sinu põhikooli erinevused?

MIA: Tunnid on pikemad, koormust on rohkem, kokkuhoidvam klass. Koolimaja välimus on rohkem minu maitse kui põhikooli hoone.

KIRKE: Põhikool, kus käisin, koosnes kolmest hoonest, seega seal oli kokku umbes 900 õpilast. Siin on tunduvalt vähem, mis teeb sellest vaiksema koha. Õpetajad tahavad õpilasi õpetada ning on üli-toetavad, kui millestki aru ei saa.

Mis on olnud kõige meelde jäävam mälestus esimesest perioodist uue klassiga?

MIA: Ilmselt siis, kui ristimisel pidime vande andma. See oli linnajooksu lõpppunkt, mis jättis sügava mulje ning tekitas kergendust, et me oleme gi lõpuks treffneristid.

KIRKE: Mulle tuleb kohe meelde see, kuidas me Raekoja platsil 10.b klassiga võidu karjusime ja lõpuks nende klassijuhataja ütles, et me võitsime.

Mis Sa teeksid, kui kohtuksid Hugo Treffneri vaimuga?

MIA: Küsiks, kas Uve Saar on taas-sündinud Hugo Treffner.

KIRKE: Küsiks, kas kõik Treffnerist Jaani kirikusse on olemas ja kus see asub.

Nimeta midagi enda kohta, mida keegi ei tea või ei usu?

MIA: Mul on halb harjumus saada väga imelikke vigastusi, aga mitte kunagi ei murra ma oma luid. Näiteks kunagi lumelauaga mööda tõstukit üles sõites suutsin lumelaualt kukkuda, ankru enda ümber kerida ning küünarnukki nii kõvasti vigastada, et välimuselt oli tegemist luumurruga, kuid tegelikult polnud.

KIRKE: Ma olen sotsiaalne introvert. Näen välja nagu ekstravert, kuid tegelikult vajan aega iseendaga enne kui teistega suhtlema hakkam.

Nimeta toit, mille Sa ei saa elada?

MIA: Mul on imelik kinnisidee šokolaadi-*fondant*-idega. Võrdlen igas restoranis *fondant*-ide maitset eelnevatega, mida olen kunagi proovinud. Omamoodi otsin, kust saab parimat šokolaadi-*fondant*-i.

Ootused versus reaalsus: esimene arvestus?

MIA: Arvestuste nädal on hoopis mõnus ja tore aeg. Enne arvestust peab kindlasti õppima, aga muidu nädal aega puhkust. Aeg iseenda jaoks, saab rahulikult olla, midagi tegema ei pea. Vahepeal peab käima koolis ning vastama mõnele küsimusele.

KIRKE: Tuleb välja, et ma kardan rohkem neid perioodisiseid väiksemaid töid kui arvestusi.

Millega tegeled väljaspool kooli?

MIA: Ma mängin tennist, käin jõusaalis, kui koolist liiga väsinud ei ole, ja talviti meeldib mulle suusatada ning lumelauaga sõita.

KIRKE: Ma käin võrkpallis, jooksmas, kooli kooris ja talvel suusatamas.

Kui Sa oleksid loom, siis mis loom Sa oleksid?

MIA: Kass, sest ma tahan palju magada.

KIRKE: Koer, sest ma sarnanen väga enda vana koeraga.

Mis juhtub aastal 2050?

MIA: Inimesi ei ole, ainult loomad. Ilmselt väga palju ei saagi oodata, sest inimesed ei ole nii targad, kui nad arvavad.

KIRKE: Inimesed on tehisintellekti leiutanud ja sellega liiale läinud, mistõttu ei suuda nad enda leiutatut tagasi võtta. Nii et robotid vallutavad planeedi.

Millisest õpetajast oli Sul kindel ettekujutus, aga ta osutus hoopis teistsuguseks?

MIA: Ma tooksin hoopis välja sarnasused minu ettekujutusega. Näiteks Ott Maidre, kes on täpselt sama naljakas ja äge, nagu on räägitud, ning Uve Saar, kes teeb palju kahemõttelisi nalju.

KIRKE: Mulle algul tundus, et Uve Saar on hästi range ja kuri, aga tegelikult ta ei ole kohe üldse selline. Pigem on ta nõudlik.

Kui palju teadsid Treffnerist enne, kui siia tulid?

MIA: Ma olen kuulnud palju erinevaid jutte, sest terve mu pere on Treffneris käinud. Mu isa mainis, kuidas raamatukogu asus hoopis teisel korrusel ning koolil oli sisehoov. See pani mind siin koolis käies mõtlema, milline Treffner varem välja nägi.

Kus asub õpetajate kohviruum?

MIA: See on seal koridoris, kuhu meie klassijuhataja ei lubanud minna. Väidetavalt on seal tähtsate inimeste tähtsad kabinetid ning suur võimalus on pahandustesse sattuda, kui liiga kõvasti räägid.

Milline on sinu klass?

Kõik koos oleme masenduses, seega väga kokkuhoidev klass. Tegelikult oleme väga rõõmsameelsed ja sõbralikud.

Iseloomustamaks loodusklassi, lisaks lõppu ka ühe tsitaadi Ott Maidrelt: „Teised klassid teevad pahandusi, kuni loodusklassid pealt vaatavad“.

Marta Tammiksaar, D22

Kust koolist tuled?

Tulen Tartu Katoliku Hariduskeskusest. Treffnerisse tulin, sest minu vend käis siin ja ma ei saa olla temast halvem.

Mis on Treffneri ja Sinu põhikooli erinevused?

Treffner on palju suurem kool – mu vanas koolis oli 22 õpilast klassis ja ainult 2 paralleeli. Treffneri maja on väga segane. Siin on ka palju rohkem õpetajaid ja kool on palju elavam. Treffner pidevalt uuendab ennast.

Mis on olnud kõige meelde jäävam mälestus esimesest perioodist uue klassiga?

Kui olime oma tantsukava ära teinud, siis üks mu sõbranna hakkas emotsioonide üleküllusest nutma. Mu klasisvend initsieeris, et teeme kõik koos ühe suure grupikalli ja ma tundsin meie klassi siis hästi ühtsena. Kõik see soojus ja armastus ja rõõm oli hästi meeldejääv.

Mis Sa teeksid, kui kohtuksid Hugo Treffneri vaimuga?

Ma küsiks, kuidas saada Pajuri arvestusel viit. Ma küsiks ilmselt veel salakäikude kohta ja kas mul oleks võimalik näha Aime Pungat naermas.

Nimeta midagi enda kohta, mida keegi ei tea või ei usu?

Ilmselt seda, et mulle tegelikult väga meeldib ükski olla. Ma olen introvertne ekstravert.

Ootused versus reaalsus: esimene arvestus?

Kardan praegu kõige rohkem ajalugu ja kunsti-ajalugu. Ma arvasin, et teised stressavad ja on rohkem ärevad, aga seda ma vanematel klassidel ei näinud.

Milllega tegeled väljaspool kooli?

Mulle väga meeldib jalutada. Meeldib käia linnas ringi ja vaadata arhitektuuri. Samuti ma armastan kaneelirulle küpsetada (kui keegi tahab, võin teile küpsetada). Mulle väga meeldib ka laulda, lõõritan kogu aeg, või siis vaatan mõnd sarja või loen raamatut.

Kui Sa oleksid loom, siis mis loom Sa oleksid?

Kameeleon, sest ma olen väga hea uute olukordadega kohaneja.

Mis juhtub aastal 2050?

Ma olen loodetavasti lõpetanud Treffneri ja Eesti on jõudnud Euroopa viie rikkama riigi hulka.

Millisest õpetajast oli Sul kindel ettekujutus, aga ta osutus hoopis teistsuguseks?

Ma arvasin, et kunsti-ajaloo õpetaja on kuri ja suuliste vastamiste ajal tuleb vetsu põgeneda. Lepiste aga ei ole üldse kuri.

Kui palju teadsid Treffnerist enne, kui siia tulid?

Suht palju, sest mu vend käis siin. Tema pigem rääkis, et „Oi, kui lahe saun seal on!“ ja sellepärast tasub siia tulla. Ta rääkis veel, kuidas Priidu Beier räägib oma põlveprobleemidest ja Monaco printsessist.

Ats-Artur Ploomipuu, E22

Kust koolist tuled?

Tulen Ülenurme Gümnaasiumist.

Mis on Treffneri ja Sinu põhikooli erinevused?

Peamiselt perioodisüsteem ja pikemad tunnid. See süsteem tundub mulle mõistlikum, sest nüüd ongi reaalselt viis tundi, mitte päev kella kaheksast neljani.

Mis on olnud kõige meelde jäävam mälestus esimesest perioodist uue klassiga?

Arvatavasti see rebaste ristimise võit on üks meeldejäävamaid. Kogu päev oli klassiga väga huvitav. Tooksin välja riideketi tegemise, kus lõpuks mõned klasisvendid juba peaaegu aluspesu väel olid. Meid hoidis liikumas terve päeva jooksul meie klasisvend Rico Päkk, kes pidevalt kõiki ergutas ja oma positiivsusega nakatas. Ta ei sundinud meid võitma, aga pidas juba võitjateks, kui terve päeva üle elasime, mis tekitas kõigis sooja tunde.

Lisaksin veel selle, kuidas Uve Saar teemast lähtuvalt nagu šamaan võitja teatas.

Mis emotsioon Sulle ristimisest kõige rohkem meeles on?

Absoluutne ja pikaajaline võidujoovastus. Umbes pool tundi tähistamist ning rõõmust kismist, ikkagi oli ju kulminatsioonihetk.

Mis Sa teeksid, kui kohtuksid Hugo Treffneri vaimuga?

Ma ütleksin, et olen temaga juba kohtunud, sest kui Uve Saares Hugo

Treffneri vaim ei elutse, siis ma ei oska öelda, kus mujal ta olla võiks. Hugo Treffneri vastu on mul suur austus ja oleks väga huvitav nii-öelda otse kuulda, millisena ta omal ajal seda gümnaasiumit pikemaajaliselt ette kujutas ning mis ta arvab praegusest Hugo Treffneri Gümnaasiumist.

Ootused versus reaalsus: esimene arvestus?

Otseselt ootusi ei olnud. Mis mind endiselt üllatab, on see vaba aja rohkus arvestuste nädalal.

Milllega tegeled väljaspool kooli?

Ülenurme muusikakoolis õpin eufooniumi, lisapillina trombooni. Üleüldiselt olen rõõprähkleja ning tegelen kõigega, mis parasjagu huvi tekitab. Mulle meeldivad erinevad keeleteemad: keeleuuendus, keelte õppimine ja keelte teaduslik tegevus. Osalen ka Kambja valla noortevolikogus.

Kui Sa oleksid loom, siis mis loom Sa oleksid?

Kunagi tegin nalja, et kui peaksin olema mingi liblikas, siis oleksin riidekoi – tüütu ja omamoodi asjade kallal närv.

Mis juhtub aastal 2050?

Kui midagi peaks tol aastal juhtuma, siis erinevate artiklite järgi maailmalõpp. Kogu aeg lubatakse rohepöoret, aga me ju oleme näinud, kuidas kahekümne aastaga tehakse heal juhul ühe aasta töö.

Kui palju teadsid Treffnerist enne, kui siia tulid?

Headest tulemustest teadsin. Ühe geograafia olümpiaadi lõppvoorus sattusin kokku nii mõnegi treffneristiga ning nende isiksused ja käitumine jätsid väga hea mulje. Võiks öelda, et see muutis ka minu arvamust Treffneri koolist palju positiivsemaks.

Mis mulje on sulle Treffnerist jäänud?

Mulle meeldib kui elus see kool on. Kui tunnid on lõppenud, siis endiselt mängitakse klaverit, lauatennist, suheldakse omavahel. Siin kogu aeg toimub midagi, mis jätab Treffnerist sooja ja koduse mulje. Mulle on jäänud tunne, et rumalusi Treffneri kooli nime all väga teha ei taheta. See on positiivne, sest näitab Treffneri head mõju õpilastele.

Mis Sa arvad enda klassist?

Ristimine jättis meie klassist väga selge mulje, kui ühtsed me oleme ja kui hea koostöö meil on. Meie klassis on ägedad inimesed just seetõttu, kui mitmekesiste huvialadega iga õpilane on – see näitab meie klassi loovust ja võimekust. Hooliva, rahu-liku ja sõbraliku mulje on jätanud meie klassijuhataja Age Salo.

Mis tunnid ja õpetajad on Sulle silma jäänud?

Asendamatud on ajaloo- ning etiketi-
tunnid. Mul on jäänud Uve Saarest ja tema tundidest positiivne emotsioon. Ta on välja teeninud oma koha ja ta ei karda seda näidata. Silmapaistev on ka see, et ta on jäänud tagasihoidlikuks ja viisakaks. Mulle inimeste puhul just see meeldibki.

Suvel soolikaid korjamas

Lavatagune võsa

Ühte armsasse sibulahõngulis- se külakesse Peipsiveerel im- bus sumedateks teatriõhtu- teks inimhingesid veel enamgi, kui Kolkja elanikke kokku loendades leida suudetaks. Tolles autentse at- mosfääriga paigas, kus toimub ka Vahur Afanasjevi romaani „Serafi- ma ja Bogdan“ tegevustik, lõi Uus Teater kahel järjestikusel aastal etendunud suvelavastuse „Serafima + Bogdan“.

Mina leidsin end Uues Teatris vaba- tahtlikuna eelmisel aastal puhtju- hus- likult, kuid nüüdseks on sellest ilmselt kuju- nenud miski, mis mind Treffneri kõrvalt aitab pinnal hoida. End loo- me-keskkonnaga sidudes ei suutnud alguses ennus-tada, et piletikontrollija ameti kõrvalt satun, värvirull paremas ning kollane värvpott vasakus käes, tervet vaatevälja kollaseks võõpama või üleni valges ja hiigelsuures ürbis lavale, pill näpus, või hoopis Peipsi- äärsesse võssa soolikaid noppima, aga nagu ikka, on elul ootamatuid keerd- käike varrukast lademetes võtta.

Kolkjas „Serafima + Bogdan“ suvela- vastuses abistamine sümboliseerib ilmselt kõige paremini seda, mida ma vabatahtlikkusena naudin. Vabadust, mil ma võin õhtu otsa võsas paljajalu ringi paterdada. Üksikud hetked, mil elamisse mitteamumine saab võima- tuks, hetked, mil tööhoos laulujuppi ümisetakse või enne etenduse algust tribüünidel päikeselaikudes lamatak- se. Ja läbi kogemuste rikastumised, kõik need ainulaadsed tundmused ning kogemused, mida mujalt lihtsalt ei leia.

Enne etenduse algust asusime Kolkjas kuumalaine seltsis tegutsema umbes neli tundi varem, et kõik õigeks ajaks valmis seada. Austusavaldusena nen- dele, kes lavastust vaatama ei jõud- nud, klaarime esimese asjana absurd- selt kõlavat soolikate korjamist.

Soolikaid tõmmati etenduse jooksul elu- suuruses nukkudest välja.

Marta Näripä, D21

Sellega sümboliseeriti kellegi roima- mist ning neid tuli võsast pidevalt eemaldada. Minnes sõna otseses mõt- tes veelgi verisemaks, oli iga etenduse käigus vaja rullida ka verist lina. Seda otsatult pikka näivat lina keriti kogu lavastuse ajaloo käigus siia-sinna kilo- meetrite jagu. Lisaks tuli tribüünil korda seada, kolmest puuhalust parki- mistõkkeid moodustada ning juhul, kui enne etenduse algust leidis veel piisavalt aega, tuli Peipsi lainetesse hüpata, et kuumalaine ajal lauspäike- se käes säiliks meelekindlus rahvale sadakond korda seletada, miks neid kõrvaklappe siis ikkagi etenduse vaatamiseks vaja läheb.

Mul on ereda mälestusena veel meeles ühel vaheajal paljajalu mööda kivist teerada Peipsi äärde jooksmine, sest avanenud vaatepilt oli vapustav – silmapiir sumbus maa ja taevaga nii üheks, et kontrastina eristusid vaid pilliroog, heinakõrred ning paar suu-

remat kivi. Tekkis süreaalne tunne, kus reaalsustaju viivuks kadus.

Ühel teisel vaheajal sündis samuti midagi unustamatut, kuid tegu oli veidi teisest puust intsidendiga. Avas- tasin publikut vaheajale suunates enda kõrvalt lavastaja Ivari Põllu, kes mulle juhtunust jutustas. Juba esimes- test etendustest alates olid mõned põlised kolkjalased väljendanud oma meelehärmi rahu rikkumises ja era- majade ette parkimises.

Aga ühel õhtul jõuti nii kaugele, et keegi torkas teatrikülalise autol rehvi pussnoaga katki, seejärel kutsus iseendale politsei.

Ja enne politsei saabumist oli too kat- ki lõiganud rehvi jõudnud ka ise uue vastu vahetada. Kuna tuli välja, et tolle elanikul olevat ka varem seadu- sega sekeldusi olnud, ta olla lausa registris mõrvakahtlusega, täpsemalt kahtlustati teda kellegi pussita-mises, siis lõpuks hingati hoopis kergen- dunult, et viga sai vaid Silver Sepa autorehvi.

Viperusi juhtus teisigi. Võsa oli mui- dugi omamoodi elurikkus, milles rip- pusid kostüümid peeglite ja tulede- ni välja ning kus peitsid end meigi- kunstnikud, rekvisiidid, näitlejad ja rollid, mida tuli pelga hetke vältel

omaks võtta või õlgadelt ra- putada. Kuid võsa oli ka väga salakaval, neelates endasse pidevalt asju. Ühel päeval otsustaski näljane võsa, et talle ohverdatud armuandidest jääb siiski na- piks ning haaras sihikindlalt näitleja mikrofonu järele. Kuna antud lavastus oli üs- nagi sekundite mäng, mil näitlejad jooksid lavalt lavale ning rollist rolli, kuju- tas võsa aga alla ei andnud, ehk laval toimus pea viis mi- nutit improvisatsioon, kuni saabus uus mikrofon, mida õhtu lõpuni kentsakalt käes tuli hoida.

Aplauskaja lõppedes ootas in alati publikult kõrvaklappi- de korjamist, sest igal viim- sel kui korral toitis mu ela- must siirast emotsioonist ja tänutundest joobunud rahva meeleolu. Klapid korjatud, tormasid kõik vabatahtlikud ööpimeduses nagu välgunooled, et klapid saaksid jälle korrapäraselt kastidesse ja seejärel vooluvõrku ühendatud. Ning kui esialgu võis tegutsevate käte taustalt mõnusat ju- tuvada kuulda, siis viimastel etendus- tel oli briisist saanud orkaan ja kõigi käed käisid robotlikult turbulentselt.

Sissepääs teatrihoovi

Siis, kui tuli aeg, et sibulate keskelt lahkuda, saatis meid alati ustavalt hõõgav kuusõõr sillerdavate tähtede keskel meie öisel teekonnal Tartusse.

Lõpetuseks on mul uudishimulikele lubatud saladusloori kergitades poe- tada paar sõnakest sellest, et Uus Tea- ter on Eesti Lavastuskunstnike Liidu poolt valitud Eestit esindama rahvusvahelisele lavastuskunstnike kvadriennaalile 2023. aasta juunis Prahasse. Kuid sellest, mida täpselt seal näha ning kogeda saab, peab minu suu jääma suletuks.

Uus Teater on Lavas- tuskunstnike Liidu poolt valitud Eestit esindama rahvusvahelisele lavastus- kunstnike kvadriennaalile

Sibulad, sibulad ja veelkord sibulad

Kõik fotod artiklis: Marta Näripä

Futurismist siin ja seal

Juhan Martten Kull, D21

Kunstiajaloos tunneme me 20. sajandi esimest poolt eelkõige avangardistlike stiilide: ekspressionismi, kubismi, suprematismi ja misiganes muude ismide poolest. Need kehtestasid vanematele, kindlat harmooniat nõudvatele põhimõtetele vastanduvaid stiilinõudeid. Rohkem tõusid esile autori enese tunded, mida väljendati kõiksuguste värvikombinatsioonidega lõuendil ja objektidega installatsioonides. Üks neist tol ajal ilmunud ismidest on Itaaliast pärit futurism.

Selle kunstistiili loojaks peetakse itaallasest luuletajat Filippo Tommaso Marinetti, kes avaldas 1909. aastal esimese futuristide manifesti - „Manifesto del futurismo“. Seal võttis poeet üheteistkümne punktiga kokku futuristide agressiivse ning vägivalda ülistava suuniluse, mille poolest erineb futurism näiteks ekspressionismist, kuna viimane pühendub peamiselt indiviidi isiklikele romantilistele, melanhoolsetele ja muudele emotsioonidele, mitte ohtlikkusele, energeetilisusele, spontaansusele ja sõjakusele. Marinetti pidas pühalikku sõjakust rahva hädade ja viletsuste ramiiks, leides nii solidaarsuse ka teiste agressiivsete voolude, nagu militarismi, patriotismi ja vägivalda propageerivate anarhismidega (Marinetti, 1909). Veel eristas futurismi teistest avangardistlikest stiilidest kiindumus tehnoloogiasse: seda peeti progressi sümboliks, mille kiiruse ilu ületab kõik teised. Kirjanduse eesmärgiks pidanuks futuristide meelest saama tehnoloogilise progressi endasse ammutamine, et lugejal ja seeläbi inimkonnal oleks võimalus seda oma „instinktuaalse olemuse plahvatuslikuks edendamiseks“ kasutada. Futurismile on omane ka tugev ja halastamatu vastasseis reaktioonäärsusele: kõik vanamoodne on pikas perspektiivis sisuvaene antiik, mis mureneb modernse progressi raskuse all. Taodeldi ka inimese enese muutumist: individuaalsus pidi kaduma ja inimesest saama masin - multiplitseeritud inimene, kes oleks vastavuses tehnikaajastuga.

Futurismil on huvitaval kombel ühist ka marksistliku filosoofiaga, näiteks sobitub marksistlik tees „progress on vastastikuste võitlus“ futuristlikku manifesti ilma suuremate probleemideta.

Oluline erinevus on aga, et futurism imetleb vastasseisu tema hävitava potentsiaali, mitte dialektiliste põhjenduste pärast.

Futurism jäi omaseks peamiselt Itaaliale, ent leidis kõlapinda ka 20. sajandi Venemaa tuliste vastasseisudega kultuurielus. Ühte leeri koondus traditsiooniline, kodanlik kunst, teise uuenduslikumad koolkonnad (tulevane Proletkult), mis taotlesid esimese purustamist ja asendamist uue ajastu kunstiga. Vene futuristid said tunnuks provokatiivsete avalike tegude ja kodanliku elulaadi vihkamise poolest. Nii kuulutas näiteks kuulus futurist kunstnik ja kirjanik Vladimir Majakovski sarnaselt sotsialistidega esimese maailmasõja tähendusetuks kodanlikuks sõjaks ning tervitas meelsasti enamlaste revolutsiooni (Jangfeldt, 1976). Siiski hakkas futurism Venemaal pärast oktoobripööret vaibuma: futuristlikud kirjanikud üritasid futurismi kommunistliku ideoloogiaga sobitada, ent ilma märkimisväärsete tulemusteta.

Teistsugune oli olukord Eestis, kus peamiselt vene futuristide eeskujul kohalikud noored kirjanikud uut kunsti voolu tervitasid. Üks nendest oli Albert Kivikas, kes rakendas futurismile oma-seid stiilivõtteid oma 20. aastate alguse lühijuttudeks. Nii ilmus 1919. aasta kevadel, ajal, mil futurism oli mujal Euroopas juba taandumas, pseudofuturistlike katsetustega kogumik „Lendavad sead“.

Tuglase, Underi, Barbaruse ja Semperi. Objektivistide kombel süüdistas ta oma kaaslast unelmates eksimises, sisutüh-

Aasta hiljem avaldas Kivikas futuristliku manifesti „Maha lüüriline šokolaad!“, kus mõistis 16-l leheküljel hukka pea kõik tolle aja Eesti tuntumad kirjandustegelased:

jade nutulaulude pajatamises, uue naturalismi elustamises, kirjandust spordina harrastamises. (Kivikas, 1920). Hiljem jätkas Kivikas siiski nimetatud kirjanikega töötamist Tarapita rühmituses, mis võitles samuti toonase vaimu ja kirjandusvaesuse vastu. Oma

tippteose „Nimed marmortahvilil“ ilmumise ajaks oli kirjanik naasnud realistikuma stiili juurde, mis vaatlus sõda ja hävingut palju tasakaalukama pilgu läbi.

G. Balla „Koera ja keti dünaamika“

Energilise ja vägivaldse meelelaadi ning pseudofuturistliku tundeeluga paistis silma ka luuletaja, arst, kunstvõitleja ja hilisema nõukogude nukuvalitsuse juht Johannes Vares Barbarus. Enim futuristlikke ilminguid on tema luulekogudes „Geomeetiline inimene“ ja „Multiplitseeritud inimene“.

Olen inimene inimeses sulatet, isik kaob, olen mass; tänavkatlas keen.

(Barbarus, 1927).

Multiplitseeritud inimese mõiste on Barbaruse loomingus tähtsal kohal, tähistades seal justkui dünaamika kehastust inimeses: sada kätt ja jalga, elab kõikjal, on sulanud ühte mateeriaga.

Peatuda tasub ka Johannes Semperi, ühe toonase Eesti tuntuma esteedi juures. Ta oli kohaliku futurismi esimesi esindajaid, pidades 1914. aastal Tartus ka vasta-valoengu. Ettekandes toetus kirjamees peamiselt Marinettile ning rõhutas kaasaegse elu kiirust ühe futurismi inspiratsiooniallikana. Vene futuriste käsitles ta vähe, nähes neis puuduvat kuumaverelisust, ning märkis, et tehnikaajastust inspiratsiooni leidmise asemel tegelevad nad ekspressionistliku abstraktse mõtlemisega.

Sügispiknik Taevaskojas

12.C klass inimese kandmises

11.B klass kõrge puu pikkust mõõtmis

Foto: Elenor Tõrva

12.E klass kõieveno köit tõmbamas

Foto: Elenor Tõrva

Spageti söömise võistlus

Foto: Kädi Rõõmus

Koolipere Suure Taevaskoja liivakivi paljandi ees köit tõmbamas

Foto: Uve Saar

Teodor Ruusi näitus „Pärastlõunane tee“

Miia Isabel Anipai, A21 intervjuu Teodor Ruusiga

Teodor Ruusi näituse „Pärastlõunane tee“ avamine Treffneri kooli teise korruse galeriis

Foto: Raimond Lepiste

Teise korruse galeriist võib leida 11.a klassi õpilase Teodor Ruusi maalinäituse „Pärastlõunane tee“. Tegin Teodor Ruusiga intervjuu, et saada vastused nii mõnelegi huvitavale küsimusele. Nimelt ei ole see esimene kord, kui tema tööd avalikkuse ette jõuavad. Maalimiseks kasutab ta õlivärve ja spaatleid, mis annavad võimaluse laialdaselt mängida nii koloriidi kui ka tekstuuriga. Aga kust tuleb inspiratsioon ja miks tegeleda maalikunstiga?

Kuidas sündis idee näituse tegemiseks?

Meie armas kunstiõpetaja Raimond Lepiste pani tähele, et ma tegelen aktiivselt maalikunstiga ja pakkus mulle võimaluse oma maale koolis eksponeerida. See mõte tuua oma tööd laema publiku ette meeldis mulle väga ja kuna olen ka varem ühe isikunäituse korraldanud, siis oli mul ka kogemust.

Kui pika aja jooksul sa maalisisid?

Antud näituse maalid on valminud ajavahemikus 2017-2022. Valdav osa maale on ikkagi praegusest aastast. Kõige varasemast aastast on näitusel üks maal.

Mis on abstraksionism?

Abstraksionism on kunstivool, kus otseselt midagi ei kujutata, vaid kõik on mõtteline. Selles pole arusaadavaid objekte, näiteks on lõuendil lihtsalt koloriidi ja kompositsiooni mäng.

Kust tuleb inspiratsioon maalimiseks?

Paljude abstraktsete tööde inspiratsiooniallikaks on loodusvaated, mille stiliseeritud kujut need jõuavadki abstraksionismi. Paljude teiste tööde puhul pakuvad mõtteainet ühis- ja keskkondlikud probleemid, mis siis jõuavad lõuendile, kas otsesemalt või peidetud kujul.

Miks sa üldse maalid?

Maalin sellepärast, et kui sellega aastal 2013 alustasin, oli see lihtsalt idee teha ühele pereliikmele kingitus. Sealt hakkas see edasi arenema. Alguks tundus see loomulik, kuna maalimine oli nauditav tegevus, siis jätkasin sellega. Aja vältel olen hakanud maalimist enda jaoks mõtestama, et see ei oleks pelgalt pinnapealne hobi. Maalinäitust sisese juhataval plakatil on kirjas lause „Mis meelel, see pintsil“,

mis on küll osaliselt vale, sest ma maalin valdavalt spaatlitega. See on võimalus oma ideid väljendada, jagada mingil määral oma arvamust ühiskonnaga. Kokkuvõttes on maalimine minu jaoks ilu ja sõnumi otsing ning selle edastamine visuaalsel kujul.

Kus sa oled varem oma maale eksponeerinud?

Esimene isikunäitus toimus umbes, ma võin eksida, aga kolm või neli aastat tagasi, kui mul oli võimalus seda Karlova Teatris korraldada. Olen varasemalt ka kolm korda osalenud ühisnäitusel „Mehed ja lilled“.

Kus on järgmine näitus?

Praegu võib minu maale näha Veinis ja Vines, kus on Tartu linnavaadete näitus. Seal on üleval kaks maali botanikaaiast. Siit edasi ei julge veel kindlalt öelda.

Kus hinnasildid on?

Naerab

Praegu sellele näitusele hinnasiltide panemine oleks edev ja ebavajalik, aga kui on huvi, siis võib julgelt minuga ühendust võtta.

Kohvikute õhtu tuleb taas!

Selleaastane HTG heategevuslik kohvikute õhtu toimub juba 9. novembril kell 17.00-20.00.

Tegemist on kuuenda omalaadse üritusega, kus klassid võtavad üksteisega mõõtu enda loodud kohvikutega. Sarnaselt eelmise aastaga on õhtu teemaks rahvusköögid, mis annab nii kohvikupidajatele kui ka küllastajatele hea võimaluse tutvuda erinevate kultuuridega ja seeläbi laiendada oma silmaringi. Traditsiooniliselt anneta-

takse kohvikute müügitulu heategevuseks. Varasematel aastatel on ürituse tulu – kokku ligikaudu 2890 eurot läinud Põltsamaa SOS Lastekülale, SA Tartu Ülikooli Kliinikumi Lastefondile, MTÜ Eesti Vähiliidule ja MTÜ Mondo Kriisifondile. Sel aastal oleme otsustanud toetada Punase Risti abistamistevõime Ukrainas. Tulge, naudime koos mõnusat õhtut ja maitsevaid roogi ning anname oma panuse Ukraina toetuseks! Kindlasti kutsuge kaasa ka oma pere ja sõbrad!

Madli Maran, C21

PS! Lisainfot sponsorite, žürii ja ürituse korraldusliku poole kohta saab jooksvalt kohvikute õhtu Instagrami kontolt (@kohvikuteohtu) ja Facebooki üritusest (HTG heategevuslik rahvuskohvikute õhtu). Küsimuste korral kirjutage julgelt korraldajatele Madli Maranile, Sireli Sildnikule või Sandra-Liisbet Lillestele Stuudiumis, Messengeris või Instagramis.

Tuuli Kärt Tammaru, C20

Miks nii külm? ehk Treffneri iidse probleemi tagamaad

Tutvustades treffneristihakatis-tele siinset koolielu, ei saa üle ega ümber temperatuuri teemast. Eks ajaga kasva kõigile polster peale, aga esimene aasta selles majas võib panna tõsiselt kõhima. Kust selline probleem üldse tuleb ja kes kontrollib kõikvõimast soojuspõhjust? Eriti just uutel tulijatel võib tekkida seos praeguse energiakriisiga. Et saada sotid lõplikult selgeks, käisin rääkimas direktor Ott Ojaveeriga, kes lahkelt kõik lahti seletas.

Direktorile jääb arusaamatuks, kust tuleb arvamus, et koolis on külm.

Igal aastal on selle üle kurdetud, kuid temal pole kahekümne aasta jooksul siin kordagi külm hakanud. Pea poolelise meetri paksuste kiviseinte ning korraliku ventilatsiooni tõttu võib meil olla jahedam kui nii mõneski teises koolis, kuid tema hinnangul mitte niivõrd, et see õppetegevust segaks.

Selle aasta kütmismuster ei erine ka kuidagi eelnevatest. Tõsi ta on, lahk- helid Venemaaga on tõstnud märgatavalt nii Eesti kui paljude teiste riikide energiahindu. Nõnda on ka kooli ülalpidamine tavalisest kallim, kuid Treffneri kommunaalkulud maksab endiselt kinni Tartu linn. Sellegipoolest ei tasu kooli energiavarusid raisata – ehk aitab meie kokkuvõtteid linnal keeruliste oludega paremini toime tulla. Ka Ott Ojaveer nendib, et praegu on rasked ajad, kuid kinnitab, et kooli pärast muretsemiseks pole põhjust. Juhtkonna prioriteediks on tagada õpilastele täisväärtuslik gümnaasiumikogemus ilma midagi piiramata, rahaliste vahendite nappusega on ju varemgi toime tulnud.

Aga mis siis ikkagi määrab temperatuuri Munga tänava kahesteistkümnendas majas? Peamiselt automaatne süsteem, mis reguleerib seda vastavalt välistemperatuurile. Kuid siiski leidub kuskil salajas üks punane nupuke, mida kontrollivad kaks väljavalitut: Ott Ojaveer ja Uve Saar. Kui automaatika ei ole oma tööga hästi hakkama saanud, keeravad nad sealt vastavalt vajadusele sooja juurde või vähemaks. Nõnda ei ole küll koolimaja soojakraadid kivisse raiutud, ent eriti sellel aastal oleks tõeline patt kütmisega liialdada. Ojaveeril on selle kohta juba oma kindel ütlemine kujunenud:

„Ega Tartu linn ei pea talvel paljaid nabasid kinni maksma!“

Suvisest soojusest võib järelikult unistama jääda, niisiis soovitus peamiselt rebastele: unustagem paljad käsi- varred ja hakakem kampsuneid varuma, ka kihiliselt riietumine pole paha mõte. Sest mida muud see kool meile ikka õpetab kui mitte uute olukordadega kohanemist? Sellele vaatamata ootab direktor meeleldi õpilasi endaga vestlema, kui varbad ikka täitsa külmetavad.

Tõusva tähe Maara Parhomenko edukuse võti

Triinu Aru, E20

Ei ole raske märgata Maara Parhomenkot, üht huvitavat põlvakat 12.e klassist – ta paistab silma nii oma andekuse, omapärase stiili ja mõttemaailma kui ka arvukate hobide viljelemisega. Eelkõige inspireerub Maara just tavapärases näivatest hetkedest, argielust ning mõistatuslikust inimhingest: sellest on ta kasvatanud oma elupuule ka tugevad juured, mille värviküllased viljad ajaga aina rohkem valmivad ja magusamaks muutuvad.

Peale põhikooli ei olnud Maara kindel, kus ta edasi õppida tahab. Piirkondliku ajaloo olümpiaadi võit vabastas aga katsetest, seega tuli ta Treffneri humanitaarsuuna vestlusele. „Mind võlus täielikult Treffneri kooli hoone, ma astusin sisse ja olin eksinud, aga ma olin ka lummatud, just aatriumist,” kirjeldab Maara särasilmelt. „Siis ma teadsin, et see on minu koht ja ma unustasin kõik muu ära.“ Nii jõudiski ta lõpuks Eklassi, mis kiiresti ka väga südamelähedaseks sai.

Spontaansus on Maara teine nimi.

Rõõmsalt meenutab ta seika, kui ta Rimist külma hakklihastme ostis ning seda linnaliinibussi sööma läks, peale tühja kõhu lihtsalt tolle veidra esteetika pärast: „Ma olen vahepeal iseenda muusa!“. Samamoodi on ta

telefonis galerii alati pungil kentsakatest piltidest, mis eriskummaliselt kalliks saavad, näiteks klassivenna vihikusirgeldus matemaatika tunnist või luule kooli WCst. Ükskord intervjuueris ta bussipeatuses koguni elu hammasrataste vahele jäänud meest, et teada saada, mis on tema elu mõte. „Mulle meeldib hetkest inspireeruda,“ tõdeb Maara, lisades, et vahetult võtab ta vastu ka riskantseid otsuseid, hüppab võõras kohas pea ees vette, et kuhugi liikuda või areneda. „Kõikide hobidega on olnud nii, et üks hetk ma tahan ja enne, kui ma pikemalt järele mõtlen, panen

ennast kirja, sest siis ei ole mul enam tagasiteed.“ Nii ei oskaks Maarast ehk oodatagi, et ta näiteks põhikoolis Tartu Loodusmajas linnuhälte äratundmise võistlusel käis.

„Loominguline ja loov – selline tegevus on kõige magusam,“ kommenteerib Maara enda laialdasi hobbisid. Alustuseks tegeleb ta muusikaga: õpib soololaulu, laulab nii kooris kui ka DeViis ansamblis.

Maara solistina esinemas

Fotod artiklis: Maara erakogu

Teisalt on Maara kindlasti ettevõtlik noor: Eesti parima Õpilasfirma 2022 võistlusel II koha saavutanud õpilasfirma KāpArt tegevjuhina käib ta nüüd oma kogemustepagasiga ka väljaspool kooli esinemas. Lisaks kirjutab eri vormides, käib jõusaalis ja rattaga sõitmas, tegeleb vabatahtliku tööga ning haarab kinni huvitavatest projektidest. Kõige truum on Maara siiski teatrikunstile, osaledes etluskonkursidel ning lüües kaasa Jakobi Mäe Teatristuudios, kooli näiteringis, suviti ja talvevaheajal näitlejana Lottemaal. Teater ühendab nii liikuvuse, muusika, kirjanduse kui ka mõtlemise aspektid: „Kõik see tuleb kokku suuremale tasandile, milleks on küsimus, mis asi üldse inimene on või miks inimene on, mida ta mõtleb, miks me siin planeedil oleme.“ Seepärast köidavad Maarat vabal ajal kõige rohkem just persoonilood. Enda arendamisel peab ta väga tähtsaks inspiratsiooni-allikaks igapäevaste hetkede, inimeste käitumise ja mõttemustrite märkamist ja jälgimist.

Olles huvitatud eelkõige mitmetahulistest inimestest, ammutab Maara motivatsiooni just sealt. Näiteks koolis ei sõltu tema lemmiktunnid mitte ainet, vaid pigem õpetaja kirglikkusest: „Mind motiveerib, kui õpetaja silmadest lendab sädemeid. See, kuidas ta tõesti armastab seda ainet.“ Toomas Jürgenstein, Tiina Pluum ja KOP on siinkohal parimad näited.

Maara näitlejana Lottemaal 2022. aasta suvel

Veel kiidab Maara näiteringi eesotsas Anett Pulleritsuga – seal valitseb mingi vabadus, mida saab endale peale pikka koolipäeva lubada!

Tagatipuks lööb Maara laineid kirjutamise vallas. Tema arvustus „Kleepuv utopia?“ (Kiwa, „Kummiliimiallikas“, 2021) pälvis Ulakassi arvustuste võistlusel Värske Rõhu eripreemia, „Tants ploomipuu ümber“ (lavastusest „Mitte midagi“) võitis Vanemuise konkursi „Arukas arvustaja“ ning Ulakassilt noppis „Klaasema“ (Maarja Kangro, „Klaaslaps“, 2016) ka eelneval aastal eripreemia. Tabava sule taga on Maara arvates ilmselt osaliselt tema enesekriitilisus ja võistlushimuline hing, mida kunagine algklasside

klassijuhataja juba varakult temas kasvatama hakkas, suunates teda alatasa erinevatest konkurssidest osa võtma. Sellest hoolimata naudib Maara kõige rohkem paberile panna hoopis luulet: kui kõiki teiste kirjutusvormidega kaasnevad nn kirjanduslikud sünnitusvalud ehk mõistus kontrollib loomingut, siis on luule kui liisینگute ja laenudevaba elu, mida saab kirjutada ilma väite, näite ja järelduseta.

Eesti parima Õpilasfirma 2022 võistlusel II koha saavutanud KāpArt

Kirjutades meeldib Maarale esmajoones keele ja sõnadega mängida:

Kõige lähedamad naljad on ikka keelenaljad ning kõige lähedam naine on Keiti Vilms!

Samuti sümpatiseerib teda mitmetöötelisus. See, kui peale füüsiliselt kirjapandu on ridade vahelt võimalik välja lugeda lisaks mõni emotsioon või tunne kirjutis on mõnes mõttes nagu kood. Maarat paelub nii elulisus kui ka utopia, kuid liigselt läilad ja klišeelikud kirjutised jätavad ta sootuks külmaks, „ebamäärane iba“ ei motiveeri teda: „See on sellest, et kõik saab korda, aga kõik ei saa korda – see ei ole pessimism, see on realism.“ Ta on seisukohal, et muidu hakkaks ju äärmiselt igav, kui kõik äkitselt korda saaks.

„Tahan, ei taha, ma ise ei tea, kas olla natuke paha või päriselt hea,“ meenutab Maara üht laulu ning arvab, et kuigi tal elu motot otseselt ei ole, on see päris hea kandidaat. Kuigi alati võib öelda „Treffnerülikoolrikkaks!“, siis tegelikult ei teagi Maara täpselt, mis tulevikul tema jaoks varuks on. „Kardan, et minust ei saa seda, mida ma tahan. Aga ma ei tea, mida ma tahan – see on nõiarõng!“, kirjeldab ta igavest dilemmat, tõdedes siiski, et kontoritöö on ta välistanud ning kalduv mitmekesise ja liikuvama ameti poole. Maara hinges pesitseb salaja ka teinegi hirm, see on vananemise ja kibestumise ees: ta ei taha jõuda kohta, kus vaimsed või füüsilised probleemid tema tiibu kärpima hakkavad, täisväärtusliku elu elamist segavad või takistavad.

Sageli uuritakse Maaralt, kuidas ta jaksab nii palju rügada. „Ausalt öeldes, vahepeal ei jaksagi. Aga ikkagi tunnen, et mul on mingid tahtesipelgad püksis. Kuna ma ei tea, mida ma tahan, siis katsetan väga palju:

Maara koos grupiga lavaproovis

muudan, vahetan, vahetan välja, vahetan ümber, pettun, olen õnnelik, vihane, joovastuses.“ Kokkuvõttes tegeleb ta väljaspool kooli kõigega, mis talle meeldib ning mis ta loovust toidab. Tihti ei suudagi ta väga kaua ilma mitte midagi tegemata olla: kohati tundub, et aeg läheb nii kiiresti mööda ning võimalused koos sellega.

Küsin Maaralt lõpetuseks, et kui ta saaks olla mõni supp, siis mis supp ta oleks. „Ma oleksin Klaus kukekommisupp. Selline supp, kus on kõike, mida su ümber leidub ja mida oma käega on võimalik kätte saada. Klaus võttis

taskust kukekommi ja pani supi sisse, võttis kõrvalt rohtu ning mustikaid ja pani needki supi sisse. Klaus oli muide väga pahane, kui Lotte sinna supile soola või suhkrut lisas. Ma arvan, et mina oleksin ka pahane, kui keegi mu supi imalaks teeks, paneks midagi tavalist sinna sisse – see ei ole ju lahe, see ei ole asja mõte!“ lausub ta, lai naeratus näol. Arvan, et täpselt selline Maara Parhomenko ongi –

omanäoline, loominguline, igati maitsekas ning mitmekülgsedest inimesele natuurilähedastest komponentidest koosnev nagu Leiutajateküla Klaus suppi.

Anette Ama, E20

Taaskasuta, taasarmasta ja taasrebasta!

Üheks suurimaks probleemiks noorele rebasele on sügis-hooajal sobiva kasuka leidmine. Hinnad on kallid, tung on suur ja aega on liiga vähe. Seega tulid 12.e klassi õpilased Anette Ama, Veera Beljajeva, Eleonora Kolga ja Amina Rebane mõttele korraldada ühiskonnaõpetuse projekti raames kümnendikele laat „Rebaselt rebasele“, kus sai soodsa hinnaga osta vanemate lendude kasutatud, ent trendikaid rõivaid.

Laat leidis aset 20. septembril esimese ja teise söögivahetunni ajal auditoriumis.

Ürituse eesmärgiks oli äratada õpilastes riiete taaskasutamise armastus.

Kiirmood ehk *fast fashion* on riiete kiire valmistamine odava tööjõuga ning seda tihti halbades tingimustes, et hiljem need suurele rahvamassile ruttu edasi müüa. Tulemuseks ei ole ainult hetkeseisuline klientide õnnelikkus, vaid hoopis suur keskkonnareostus. Enamik leitud olevatest riietest lõpetavad prügimäel ehk nende valmistamiseks kulunud füüsilise ja tööstusliku energia on suuremas määras olnud kasutu. „Rebaselt rebasele“ ei ole küll suur samm globaalse kiir-

moekriisi vähedamiseks, kuid siiski väike puant igapäevase teadmatuse vastu.

„Taaskasutus hakkab meist endist,“ sõnab korraldaja Veera.

„Üheks suurimaks raskuseks ürituse korraldamise juures oli riiete kokku kogumine,“ leidsid korraldajad. Kuid peale klassidega rääkimist ja edukat reklaamimist suutis korraldusmeeskond veenda üle kahekümne inimese riideid müüki panema. Värvidest domineerisid oranžid, rohelised ja kollased riided, kõige vähem oli kahjuks roosasid rõivaid. Õnneks aga riiete suurused varieerusid, nii et igaüks

võis leida endale midagi sobivat! Laadapäeval sai siiski müüdud päris mitu eset, mida võis kindlasti suurel rebasepidupäeval näha.

Seega võib öelda, et üritus oli osaliselt edukas. Lühikese ajaga suudeti kokku koguda kaks kastit riideid, maha müüa peaaegu terve kast, annetada alles jäänud riided Tartu Laste Turvakodule ja inimesi rohkem taaskasutama motiveerida. Korraldajad tänavad neid õpilasi, kes oma panuse andsid ja loodavad, et ka edaspidi on inimestel mõttes taaskasutus, sest mida rohkem me taaskasutame, taasarmastame (ja ka taasrebastame), seda paremaks maailm meie ümber muutub.

Ürituse korraldajad (vasakult: Eleonora, Anette, Amina ja Veera)

„Kus laulavad langustid“

Eliise Kolsar, D22

Mu ema oli see, kes „Kus laulavad langustid“ raamatust algusest ostis. Ta luges selle vähem kui nädalaga läbi: käis lõunapausidel kodus lugemas ning poole ööni ei suutnud raamatut käest panna. Peale lõpetamist anti see edasi mu vanaisale, kes samuti selle kolme päevaga endasse neelas. Järgmine ohver olin mina. Kõik minu ümber kiitsid romaani maast taevani ja olin elevil, et saan ka lõpuks selle ära lugeda. Kahjuks aga sain teose enda haldusesse täpselt tiheda septembrikuu ajaks, seega minu lugemine venis pikemaks. Kuid ärge saage valesti aru – see oli väga hea lugemiselamus.

Olin muidugi sellest raamatust varem kuulnud: New York Times'i menuk ja USA lauljanna Taylor Swifti *sound-track* (oleks raske tänapäeva meediakajastuses sellega mitte kokku puutuda). Ning septembri alguses jõudis kinokraanidele ka teose põhjal valminud film. Mina aga kiirustasin, et enne filmi vaatamist lõpetada lugemine.

Romaan algab väga traagiliselt peategelase Kya taustalooga. Gaastane tüdruk elab oma armastatud ema, vägi-valdse isa ja vanemate õdedevendadega. Ühel päeval lahkub ema igaveseks hüvasti jätmata ja peale seda järgnevad talle ka kõik õed ja vennad, jättes noore Kya oma vihaprobleemidega isaga. Nad elavad eraldatud hütis keset padurat ning kuna Kya isa on suhteliselt ebakompetentne, peab neiu end ise üles kasvatama.

Paralleelselt saame ka lugeda peaaegu 20 aastat hiljem toimunud küla kohaliku Chase Andrews'i surmast. Salapärasele kuriteopaigale pole jäänud ühtegi asitõendit: sõrmejäljed on ära puhitud ja jalajälgi, mida märja muda sisse oleks pidanud jääma, pole leida. Uurijad politseijaoskonnast ja kohalikud külaelanikud on hämmingus, et mis Andrewsiga ikka juhtus. Ning muidugi hakatakse kahtlustama tema surmas meie staartegelast Kya't.

Ma kartsin alguses, et see 400leheküljeline teos on mulle paras pähele lugeda, sest minu ideaalsed lugemisela-

lehekülge. Mis mind aga „Kus laulavad langustid“ romaani juures üllatas, oli see pärastne tunne, et see kohe kindlasti ei olnud nii pikk. Jah, ma lugesin seda peaaegu poolteist kuud, aga tundus nagu oleksin ma nädalaga lõpetanud ühe lühikese juturaamatu. See oli kirjutatud täpselt nii pikalt, kui oli vaja. Autor ei liialdanud tühist detailidega, mis lugejat tüütaks ega ei kirjutatud sündmuseid kiirustades ja liigselt lühidalt.

Kya, meie armastatud peategelane, on õppinud padural üksi üles kasvades rohkem loomade ja looduse kohta, kui enamus inimesi kunagi teada saabki. Ja see kõik on saanud juhtuda tänu raamatu autori Delia Owens'i zooloogia haridusele. Autor on palju oma teadmisi loomamaailmast põiminud sellesse loosse ning üllataval kombel need pikad tekstid, mis rääkisid jaanimardikate tulukeste signaalidest, ei seganud mind. Tavaliselt juhtub, et kui kirjanik paneb oma personaalsed huvid teksti, siis see ei sobi teemaga kokku ja pikk veniv jutt hakkab lugejat segama. Aga Delia Owens on väga nutikas ja tabas oma kirjutamisega täpselt naelapea pihta.

Nüüd raamatust edasi liikudes filmi juurde... Olen lummatud. Mulle küll meeldis see teos, see oli mõnus lugemine, aga film oli seeest lausa võraturu. Esimene kaader ajas kananaha ihule ja kümne minutiga olid juba pisarad kurgus. Ma isiklikult ei nutnud, aga mu armas ema valas korralikult pisaraid algusest lõpuni.

Imeilus loodus paistab igast stseenist ja on tunda, et režissöör Olivia Newman ongi tahtnud anda võimalikult palju edasi niiõelda maalapse tunnet. Casting oli samuti üllatavalt hea – raamatus olevad karakterite

Kaader filmist „Kus laulavad langustid“

kirjeldused klappisid filmis näitlevate inimestega. Mul muidugi olid endal spetsiifilised nägemused karakteritest, aga suhteliselt täpselt saadi sellele pihta. Muusikaline saade kahjuks ei jõudnud minuni, sest see ei olnud nii kütkestav kui lumavad stseenid. Ja kui ma lõpuks mingisugust taustamuusikat märkas, siis lõputiitrid juba jooksid.

Kahjuks oli filmis ajajoontega natuke mässatud. Need ei klappinud täielikult sellega, mis ma lugesin, ning ma jäin mõtlema:

Ma arvan, et ma oleksin kindlasti loo põhilistest ideedest kinni krabanud, aga mõned kohad oleksid jäänud segaseks või siis poleks kattunud romaani lugenud inimeste arusaamaga. Kuid see on pisikene märkus ühe suure tähenorija käest ning üldiselt on ikkagi tegu suurepärase teosega.

Tegelikult oleks õigem öelda suurepärase teostega, sest räägin nii raamatust kui ka filmist. Soovitan soojalt mõlemat iga žanri austajale. Kuigi algusest ei tundunud see minu tass teed, siis nüüd julgen öelda, et „Kus laulavad langustid“ on

nii täpselt märklauda tabanud, et võidab iga noolemängu. Suureks tunde- puhanguks ja draamaks perfektne.

Esimene kaader ajas kananaha ihule ja kümne minutiga olid juba pisarad kurgus.

Jalad maast lahti, sest jumal kutsub teid rebastepäeva radadele

Viimase septembripäeva hommikul enne tundide algust ootasid taas Treffneri ukse taga armsad rebased. Soojalt teritas neid 11.c klass, kellel olid juba käepärast näomaalingu pliiatsid. Iga rebane sai enda näole kena märke ning kingituseks kaasa „hõrgutava“ küpsise. Küpsise vahel peituvat ei ole siimaani avaldatud, kuid kuskilt garderoobist oli kuulda hüüdeid: „Rõve, ma sain sinepi!“.

7.50ks olid rebased oma koolikotte asendavad kastid, beebivannid ja karded ning muud kaadervärgid võimla ette koridori tassinud – võis alata hommikuvõimlemine. Esimene asi, mis õpilaste pilku püüdis, oli realklasside rebaste vaheline võistlus, et tõestada, kes lipu maast kõrgemale saab. Kõige keskel andis juhiseid 11.c klassi õpilane. Sai joostud, krabikõndi harjutatud ja isegi päeva reeglid paika seatud. Iga rebane teadis nüüd, mida teha, kui 11.c hüüdis: „Külgetõmbajõud! Rapanui! Jumal kutsub! Pommi-rünnak! Püramiid!“

Foto: Miia Isabel Anipai

Mari ja Sonja paarisjooga poosis

Vahetundides pandi proovile rebaste teadmised koolist, nende kiirus takistusrajal ja kuulamisoskus telefonimängus. Pealekauba pakkus 11.c ka isetehtud kooki. Tegijad ise lisasid: „Soovisime rebaste päevale midagi head juurde lisada. Maitsesime ise ka

Foto: Miia Isabel Anipai

11.c rebastele isetehtud kooki pakkumas

enne koogi ära, et see ikka söödav oleks ja ütleks, et tuli täitsa bueno, kui just liiga palju korruga ei söönud.“

Aatriumis võis näha rebaseid laulmas, näiteks 10.b lõõritas innukalt „Valget mersut“. Samuti demonstreeriti oma tantsuoskust: D- ja E-klassid tantsisid „Kes aias“, B-klass hoopis „Macarena“.

Tegevused ei lõppenud aga seal. Vabaaine ajal said rebased teha paarisjoogat, mille lõpus näitasid Mari ja Sonja (11.c) rebastele edasijõudnute poosi, kus üks neist pidi pea alaspidi olema. Lisaks tuli klassidel võidu peale õhupallid täis puhuda ning hiljem need teatejooksus ka ära lõhkuda.

Kell 16.00 algas linnajooks – rebaseid pandi veel proovile üheksas erinevas punktis. Barclay pargis tuli tassida purskkaevust käepäraste vahenditega vett ämbrisse. Selleks kasutasid meie kavalad rebased näiteks mütsi, tosse, kummikuid või jopesid. Võitjaks jäi see klass, kes jõudis kõige rohkem vett kokku koguda. Suudlevate tudengite purskkaevu juures pidid rebased tegema vahetuskaua tänaval liikuvate inimestega. Vahetamiseks anti muna, kartul, pastakas, tühi pudel ja väike Anne šokolaad. Kõige üllatavamad vahetuskauad olid näiteks pudel CocaCola't

Sireli Sildnik, C21

ja väike rahasumma. El-leri muusikakooli juures pandi kümnendikud silphaaval laulma, Kassitoomel veeretati bowling'u palli ja läbiti takistusrada, vana ERMi juures kontrolliti rebaste silmaringi. Delta juures aeti kurikuulsat latikat särki alt läbi ningkoolis tehti riideketti, kus agaramad isegi aluspesu väel olid. Jooksu lõpetuseks tuli

rebastel anda traditsiooniline vanne Hugo Treffneri kuhu juures. Vanne oli rohkem nagu šamaani rituaali esitamine, mille lõpus said rebased endale märgi laubale. Tsiteerides tuntud multifilmi „Lövikuningas“: „Simba!“.

Linnajooksu võitis 10.e klass.

Foto: Tuuli Kärt Tammonou

Foto: Triinu Aru

Foto: Heidi Tõnisson

Rebaste linnajooksul

Kui aega üle jäi, olid 11.c klassil varuks lisäülesanded. Kes tantsis jenkat, kes Macarena't. Mõned kasutasid võimalust, et harjutada püramiidi tegemist või kallistamist, kuid E22 klassijumal Tristan kasutas seda selleks, et hüüda „Jumal kutsub!“, mille peale E22 jalad maast lahti pidi saama. Kui aga energia raugema hakkas, pakuti rebastele kommi, huvilised said juua sidrunimahla, süüa sibulat ja kaaviari. Ergutustest puudu ei jäänud. Meeldejäävaim oli ehk B22, kes kõndimise ajal ühe viisi järgi erinevaid lööklauseid moodustas. Ilmekamad olid näiteks kordused hüüetest „See sild läheb üle jõe!“, „Sul on lahe auto!“, „Sa sõuad hästi!“ ja „Me läheme treppi!“. Õhtul kooli jõudes ootasid rebaseid kandikul küpsised, soe tee ning vaba aeg oma õhtuste etteastete harjutamiseks.

Foto: Triinu Aru

10.B klass jenkat tantsimas

Foto: Mete Oltstavel

Dance battle õhtusel showl

Kool oli peagi puupüsti rahvast täis. Aatrium mõjus lummavalt – lava oli kaunistatud voogavate kardinatega, müstiliste laternatega ja rippuvate koljudega. Õhtuse show „Maaväline ilmutus“ kohtunikeks olid kooli huvijuht Uve Saar, vilistlane Robin Aus, õpetaja Ave Külder ja õpilased Tuule-Liis Jaagant (12.b) ning Joonas Aleksander Laipaik (11.c). Õhtujuhid Mari Tamm ja Sonja Nämi haarasid publiku kaasa oma säravate isiksuste ning imetlusväärsete riimidega.

Show algas dance battle'iga, kus kohtunikud hindasid paaride tantsuoskust, koostööd ja entusiasmi laval.

Pärast pingelisi voore osutus dance battle'i võitjaks 10.a, keda esindasid Grete Magerramov ja Marlon Tiik.

Nüüd oli rebastel aeg esitleda oma ettevalmistatud loitse. 10.a luulelise loitsu ning kooris kõlava ümismise saatel valmistati võimas võlujook. „Väga C-vitamiinne,“ sõnas õhtujuht Sonja Nämi. 10.b loits meenutas pulilide vahelist võitlust, 10.c esituse ajal langesid maa peale aga tulnukad, kes loitsides paremateks inimesteks tahtsid saada. 10.d loitsu kindel rütm, võtmekölin ja šamaanlikud häälitused sarnanesid lausa näidendile. 10.e paistis välja ilmekate sosinate ja rütmika regilauluga.

Foto: Miia Isabel Anipai

Heik enne tantsukavade võitjakklassi väljakuulutamist

Otsustava punkti andsid rebaste tantsukavad, mis olid küll täis krutskeid ja trikke, kuid samal ajal suudeti ka sünkroonis püsida. „Pump it“ saatel ilmusid lavale metsjeesusteks rietatud 10.e õpilased, kes võlusid rahvast oma sünkroonsusega ning saabastega kassiks kehastunud klassijuhataja Age Saloga. Järgmisena esines näkineidudena 10.d lauluga „Judas“.

Furoori tekitas lavale toodud näkineid, kelle taustal poseerisid poisid.

Tulnukatena astusid lavale nõtkuvate puusadega 10.c rebased ja energiline Ott Maidre, taustaks „Pon De Replay“. „Run For Your Life“ kõlades viskasid 10.a šamaanid saltosid ja hundirataid, ei puudunud ka pulli kostüümis klassijuhataja Raimond Lepiste. 10.b klassi vanapaganad vapustasid publikut nii lauluga „So what“ kui ka närvesööva trust fall'iga. Show lõpetati võimsalt – lava vallutasid valgetes kostüümides jumalad, 11.c, kelle etteastest ei puudunud ka alati särav klassijuhataja Ave Külder kõrgetel kontsadel.

10.a klass koos klassijumalatega linnajooksul

Foto: Heidi Tõnisson

Kui traditsiooniline rebaste video oli auditooriumis nähtud, täitus aatrium taas elevil õpilastega. Trummipõrina ning loitsulaadse sõnumisega teatas kooli huvijuht Uve Saar selle aasta ristimise võitja, kelleks polnud keegi muu kui 10.e klass! Aatrium täitus Queen'i „We Are The Champions“ saatel kuldsete lindikeste ja õnnejoo-vastuses rebastega – pidu ei lõppenud veel niipea!

**Tristan ja Rutha,
E22 klassijumalad:**

Meie imelised oranžikad rebased võitsid tänavuse ristimise. Need särtsakad, ühtehoidvad ja armsad tantsulõvid leidsid kiiresti tee meie südamesse ning viisid end võidule. Meil oli suur au neid toetada ja kogu teekonna vältel neile pidevalt põialt hoida. Me ei saakski uhkema olla, E22 kindlasti väaris võitu! Tähistagem! Olete alati seks südames!

**Küsisin ka peakorraldajalt
Mia-Marleen Lemettilt
tagasivaadet ristimisest
läbi 11.c silmade:**

Me oleme tänulikud võimaluse eest korraldada sellist suurt üritust nagu on rebaste-päev. Ristimine andis meie klassile võimaluse koostöö harjutamiseks. Protsess polnud lihtne, kuid tülisid ei tekkinud meil imekombel kordagi. Olen uhke enda klassi üle, sest kõik pingutasid ja asja võeti täie tõsiduse ning mõistmisega. Eriti õnnelikuks tegi mind ajagraafikus püsi-

HTG 2022. aasta rebaste ristimise võitjaklass 10.e

mine õhtusel show'l. Minu, Mari ja Sonja poolt planeeritud ideed said hästi teostatud ja täiustatud pisidetallidega terve klassi koostegutsemisel. Suure jälje jättis ka meie endi kokku pandud ja esitatud tantsukava. Motivatsiooni andis juurde meie klassiju-

hataja Ave Külter, kes oma särava iseloomuga ei kohkunud üheski meie idees, vaid tekitas ka meis õhina anda endast tantsimisel kõik võimaliku. Nautisin täiega iga sekundit koos oma klassiga ja mind ei huvitanud, kui valesti ma tantsin või kui veider see kõik välja näeb, sest emotsioon oli nii suur.

Ma ei suudaks oma klassi ilmselt piisavalt tänada, sest ristimisega nähti tõesti vaeva ning oldi südamega asja juures. Loodan, et minu C21 nautis seda päeva sama palju kui mina.

**Rebaste päeva
korraldanud klass 11.c**

Foto: Heidi Tõnisson

Eriti pidulik õpetajate päev

Triinu Aru, E20

Täpselt nädal pärast möllukat ristimiseremooniat laotati aulasse maha elegantne punane vaip – oli taas kätte jõudnud õpetajate päev!

Hommikul tuli õpetajatel kohe ajusid ragistama hakata: igaüks sai ühe poole vanasõnast ning pidi leidma kolleegi, kellel oli vanasõna teine pool. Paarilise suunduti edasi galale kohase fotoseina juurde. Stendil võis silmata pilte õpetajate nooruspõlvest. Õpetajaskonda ootas ka maitsev suupistelaud. Tunnid olid lühendatud, 6. tunni

ajal proovisid 12.e klassi usinad õpilased ka ise pedagoogi tööd. Imre Nõmme eratunnis oli õpetajatel harukordne võimalus tutvuda Kodavere murrakuga. Lõbus koolipäev lõppes aktusega, kus tunnustati tublimaid: Tartu linna õpetaja elutöö preemiaga Saima Kaarnat, kooli aasta tegija tiitliga Monika Piirimäed ja Anett Pulleritsu, kooli aasta õpetajat Ave Külterit. Samuti said tänatud kõik ülejäänud meie kooli töökad õpetajad. Aktusel astusid üles Arabella Antons, Hella Niitra ning treffneristidest koosnev rokkansambel ROKAMASA koos

segakoor Animaga. Kohal oli ka Tartu linnaapea Urmas Klaas.

Foto: Triinu Aru

Off Ojaveer tänab Ave Külterit

Neli teesi vaimse tervise hoidmise võimalustest ehk kuidas Treffneris ellu jääda :)

Magnus Puija, E22

Kui sinu klaas on pooltühi, mitte pooltäis, avasid sa käesoleva ajalehe õigelt leheküljelt ja loed just seda artiklit, mis on mõeldud ainult sinule ja ei kellelegi teisele! Kui sa aga mõnest surnuaiast möödudes näed puude vilus suuri plusse, võid rahulikult minu kirjatöö lugemata jätta ning Stanislaw Lemi „Robotite muinasjutte“ lugemist jätkata.

„Ilu haihtub ja armastus muutub harjumuseks, aga huumor jääb.“

- Rain Tolk

Põe mõnuga!

Vali uusi väljakutseid ettevaatlikult. Iga järgmine väljakutse on eelmisest hirmsam, suurema vastutuse ja rängemate tagajärgedega. Pea seda alati meeles. Liblikad sinu kõhus võivad vabalt osutada sitasitikeks ning armastus valemistõistetud viisakuseks. Võta „põdemise vannisid“! Ära nuta „nagu tõeline mees“ – vaikselt, väarikalt, salaja pisaraid pühkides! Ennastunustavalt ulguda on mõnus!

Puhka!

Sa pead magama ööpäevas vähemalt 8 tundi. Otsi tühiste inimeste seltskonda. Nad on tavalise inimelu suurel laadal haruldased.

Julge enda üle naerda!

Sallivus ja mõista tahtmine võib anda sinu vabadusele küll väärtuse sisu ja mõtte, aga kui sa kuulsa poeedi sõnadest* aru ei saa, siis... sa ei saa neist aru ja kogu lugu. Sinu lollus kuulub täielikult sinule. Ole suuremeelne. Jaga seda teistega.

*Küsin sinult...

Artur Alliksaar

Tule, lohutan Sind. See on mulle endalegi lohutuseks. Kõrkus on inetuim nõrkus. Põlvitadagi on parem kui põlastada. Just sallivus ja mõista-tahtmine on see, mis annab vabadusele väärtuse, sisu ja mõtte. Võib-olla taasvõlume elavaks meeolu, milles teineteise avastasime.

Taaselustagem keeleuuendus!

Ajal, mil meie igapäevakeelde kipub aina rohkem laensõnalisust ja võõrapärasust, ajakirjanduses ja muudes ametlikes allikates lobbab aina vabam ja lohakam keelekasutus, mida kohati paistab toetavat koguni keelt kaitsma pidav EKI, ajal, mil õige keelekorraldus on jäänud vaid minevikku või justkui asjaarmastajate ja mõne üksiku avaliku algatuse, nt „Sõnase“ nälale, on meie keel sattumas üha keerulisemasse olukorda, üha ebakindlama tuleviku lävele.

Et kõigele taolisele vastu astuda, äratagem taas ellu keeleuuendusliikumine! Seekord tehkem seda aga

laiapõhjemalt ning suuremahulisemalt: astugem vastu ametliku keele võõrsõnarohkusele, pöördugem endiste ja praeguste murrete poole sõnavara, kuid ka keelereeglistiku rikastamiseks, korraldagem ümber vaid meelevaldsusel põhinevad ning seega sisemise loogikata osad õigekirjast (häälduspära rikkumise põhimõtted, hv ja f(f)i seosed, šga seonduv keelereeglistik, muu võõrsõnaõigekiri, suur ning väike algustäht jne). Samuti on oluline jätkata kunagise keeleuudenduse iluarendustööd, ehk koguni luua ametliku keele kohale kõrgem, kunstiline keel, kus rohkem keelereeglistikurikastusi ja võimalusi, omasõnavara soosimist ning vähem võõrsõnu.

Ats-Artur Ploomipuu, E22

Mõtete ja arutelu taaskord, üle saja aasta avalikkuse ette toomiseks teen ettepaneku ellu kutsuda keeleuudenduslikud lendlehed (lehtede nimeks pakun omalt poolt välja „Keelesepad“ meie kooli almanahhi „Sulesepad“ eeskujul). Olen igati valmis tööd ise eest vedama ning kaashuvilistega kasumlikku koostööd alustama.

Elagu igavest' eesti keel ja tema kõnelejad!

Kuidas mõista idioote?

Mõnest inimesest ei saa kohe üldse aru. Proovid kuidas proovid, kuid lihtsalt ei saa. Seega järeldame, et nad on lihtsalt idioodid. Nii mugav on ju rühmitada inimesi kategooriatesse. Teeme seda kas alateadvuses või teadlikult. Kuid on see ikka õige viis, keegi kiiresti ära rühmitada ning siis terve oma elu temast hoiduda? Thomas Erikson on loonud lihtsa viisi, kuidas inimestes kindlaid korduvaid omadusi märgata ning vastavalt ise käituda, ilma et me peaks enam kunagi nende kindlate inimeste eest ära jooksuma.

„Me näeme, mida me teeme, kuid me ei näe, miks me teeme seda, mida me teeme. Järelikult me hindame üksteist selle kaudu, mida me näeme, et teeme.“

- Carl Jung

Raamat „Idioodid minu ümber“ aitab mõista nii ennast kui idioote enda ümber. Raamatu autor Thomas Erikson on jaganud inimeste käitumisviisid nelja erinevat värvi gruppidesse: punased, kollased, rohelised ja sinised. Autor kirjeldab oma koge-

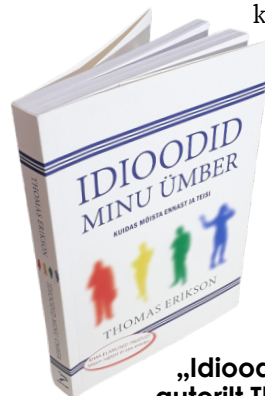
muste põhjal nelja põhitüüpi, tuues palju näiteid ning õpetades neid ka ise ära tundma, mõistma nende mõtteviise ning eesmärgi. Punased kui domineerivad ja nõudvad, kollased kui sotsiaalsed ja optimistlikud, rohelised kui rahulikud ja sõbralikud, sinised kui analüütilised ja täpsed. Kui Erikson keskkoolis käis, pani ta tähele, et mõnede klassikaaslastega on kerge vestlust pidada ning jutt voolab ilusti, konflikte väga ei tekkinud ja nad meeldisid üksteisele. Kuid mõnede teiste klassikaaslastega oli tal tunne, et räägib kurtide või puupeadega. Sellest hetkest alates hakkas Erikson mõtlema, miks küll nii on. Raamat õpetab ka, kuidas kohaneda, sõltuvalt, mis põhitüübi või põhitüüpide kombinatsiooniga sel hetkel räägid: nende profiilide tugevused ja nõrkused ja kuidas neile anda edasi positiivset ja negatiivset tagasisidet. Autor tõi välja, et kuna punased on väga otsekohesed, peaks ka nende poole otsesõnaliselt pöör-

duma. Raamatu lõpus on isegi harjutusi, millega saab kinnistada „värvide“ vahel vahet tegemist. Näiteks: millise profiiliga inimesest saaks kõige parem kirurg? Vastus: sinine.

See raamat on aidanud mul jõuda arusaamisele, et mõned inimesed ongi sellised, nagu nad on, nad ei ole võimelised ega avalda soovi muutuda.

Nad võivad olla õelad, veidrad, lollid, targutajad, nõmedikud, kuid see tükike ongi osa nende isiksusest.

Mina ega keegi teine ei saa seda muuta. Me kõik ju oleme enda arust kõige ideaalsemad inimesed maailmas ning kõik teised on tegelikult idioodid, kuid nüüd mõistame vähemalt miks.

„Idioodid minu ümber“ autorilt Thomas Erikson

Nullkulu või nulltulu?

Iris Tõnismäe, C21

Kui hakkasin üksi elama, hakkasin ka palju rohkem tähelepanema, kui palju prügi ma tekitan. Otsustasin midagi ette võtta, sest süütunne ei jätnud mind rahule. Leidsin nullkulu poe, kust saab osta Eesti firmade tooteid. Peagi avastasin, et ei ole see nullkulu nii tore, nagu reklaamitakse. Tellisin Tallinnast Ökomoni poest mõned tooted. Olin väga pettunud, et nad olid iga toote eraldi plastikust mullikilesse mähkinud. Siiski olin optimistlik, et tooted sobivad mulle.

Järgnevad on Ökomoni tooted.

Kokos tahke šampoon Haapsalu ravimudaga

Kokos on Eesti loodus-kosmeetikafirma, mille missioon on vähendada plastiku kasutust ja laiendada looduslike toorainete kasutust. Firma koduleht väidab, et nende juuksehooldustooted vahutavad: seda need kohe kindlasti ei teinud. Nende tahke šampoon jättis juustesse üsna liimise tunde, nagu oleksid juuksed kaetud plastmassiga. Kui juuksed olid kuivanud oli mu rõõm aga suur: mu juuksed olid väga pehmed ja läikivad. Samuti kestab mõju kauem – juuksed läksid uuesti mustaks alles kolmanda päeva hommikuks. Olen seda šampooni kasutanud juba poolteist kuud ja pole arugi saada, et seda vähemaks on jäänud. Väidetavalt peaks see šampoon kestma 3-6 kuud. Eks aeg näitab.

Kokos tahke juukse-palsam õunaäädikaga

Sarnaselt šampoonile tundus ka palsam üsna liimine. Tulemuseks olid aga väga pehmed juuksed. Kahju on ainult sellest, et see jätab juustele üsna tugeva õunaäädika lõhna. Samuti tundub, et see on minu juuste jaoks liiga tugeva toimega. Minu juuksed on väga tundlikud ja õhukesed. Usun, et paksudele ja tugevatele juustele oleks see palsam sobilikum.

Kokos hambapesu pulber tundlikele hammastele ja igemetele

Kuigi suu tundus peale sellega pesemist värske, siis olid hambad valulikud. Samuti ei jätku ühest korrast hambaharja pulbrisse kastmiseks, et terve suu puhtaks saada ja on vaja pesta kaks korda. Kui peale sellega pesemist midagi süüa, siis ei maitse toit kibedalt, vaid täiesti tavaliselt.

Mulieres looduslik pesugeel – Värske Tsitrus

Mulieres on Eesti looduslike puhastustoodete firma, mille löi murelik ema, kelle lapsel oli palju allergiaid kodukeemia vastu. Kahjuks ei ole palju positiivset selle toote kohta öelda. Riietel on tihti pesust tulles mõni plekk veel peal ja riided on kaotanud oma pehmuse. Kõik pused ja dressipüksid on üleni topiliseks läinud. Varem seda probleemi polnud.

Mulieres looduslikud nõudepesumasina tabletid

Mulle valmistas pettumust, et tablettidel oli plastik ümber samamoodi nagu teiste firmade tablettidelgi. Mina lootsin, et Mulieres'i omad on ilma plastikuta. Samuti jäi peale pesu klaaside ja pannide peale palju valgeid plekke. Avastasin, et plekke ei teki vaid siis, kui pesta maksimaalse (minu masinal 65 kraadise) kuumusega.

Järgnevad tooted on pärit Tartu Biomark-tist

Niyok hambapasta ingveri-sidruniheina

Tegemist on kookosõli hambapastaga. Tuub on pooleldi valmistatud kriidist. Esimese asjana märkas, et pasta on väga tahke ja ei segune hästi süljega ega vahuta. Samuti ärritab see pisut mu keelt. Toime poolt aga tundub, et töötab nagu hambapasta ikka. Hambad tunduvad peale pesu puhtad ja hingeõhk on värske.

Georganics Apelsini-maitseline suuloputusõli

Suu loputamine õliga on Ajurveda traditsioonidest lähtuv tehnika hammaste ja igemete puhastamiseks. Selle tehnika nimi on *oil pulling* ja see seisneb suu loputamises õliga 15-25 minutit järjest. Mulle tundub, et see aitab suu hügieeni juures kaasa küll. Hammaste pind tundub siledam kui lisaks pesemisele loputan suud ka õliga.

Miswaki pulk

Ostsin selle toote Tartu Looduspere poest. Miswak on hambapuhastusoks tehtud *Salvadora persica* puust. Selle kasutamise suuhügieenis on levinud islami kultuuris. Miswaki pulga sees on antibakteriaalse toimega õlid, mis peaks suud puhastama. Mulle selle toote kasutamine eriti ei meeldinud. Suu jäi puutükke täis ja maitse oli üsna ebameeldiv. Ei tundu ka, et see oleks mu suuhügieenile palju juurde andnud.

Arvan, et nullkulu ikka nulltulu ei ole. Olen üsna rahul osade toodetega, mille ostsin. Näiteks tahke šampoon meeldis mulle väga ja kasutan seda kindlasti ka edaspidi.

Tuleb vaid katsetada ja leida endale sobivad tooted.

Kindlasti püüan ajapikku välja vahetada rohkem oma igapäevaseid tarbeid nullkulu toodete vastu. Nullkulu elustiil ei nõua tingimata kindlate toodete ostmist. Nullkulu peale üle mine mine on pikk protsess ja alustada võib millestki väikesest nagu oma puu- ja juurviljade ostmise lahtiselt mitte kilekotti pakituna.

ÕPETAJATE TSITAADID

Kus kohas sünnib Itaalia?

— RAIMOND LEPISTE —

Minu keskeakriis? Mulle pole veel kohale jõudnud.

— ÜLLE HÜVA —

Žukov ei vallutanud Berliini üksi: ta polnud nagu Arnold Schwarzenegger, kes lõi jalaga ukse maha ja automaadiga Führerbunkri puhtaks lõi.

— INDREK PAJUR —

*Tarkused ja teadmised on erinevad asjad.
Ühte on vaja töö jaoks, teisi elamiseks.
Kumba kumma jaoks, on teie enda otsustada.*

— EHA PAABO —

*USA võib ühel hetkel avastada,
et kosmos on hiinlasi täis, kes Kuu
tagumisel küljel riisi kasvatavad.*

— INDREK PAJUR —

*Kui teid karantiini pandi,
hakkasite te Minecraft'i
mängima. Kui Newton
katku ajal karantiinis oli,
mõtles ta integraali välja*

— AGNES VASK —

Meie esivanemad bängisid neandertaallastega.

— OTT MAIDRE —

*Meil on emane ja isane pistikupesa.
Mõni asi elus on lihtsalt loogiline.*

— SIIM OKS —

Kunstivoolud tulevad nagu Vändrast saelaudu.

— RAIMOND LEPISTE —

Be quiet! Daddy is talking.

— MARCUS HILDEBRANDT —

Kui sa koopas magades ilmutust näed, siis pane see kirja, sest sellest võib uus religioon saada.

— INDREK PAJUR —

*Kirjutage Miilangu jaoks üles, kui ma mingit
lollust räägin. Füüsikat te ju nagunii kirjutada ei oska!*

— SIIM OKS —

*No ikka vahel juhtub, et
mõned treffneristid on kodutud.*

— UVE SAAR —